

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 421/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. D. B., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. D. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2010 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007.

Zo sťažnosti vyplýva, že sa týka konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17 C/103/2007, ktoré začalo žalobou podanou sťažovateľom 1. júna 2007, ktorou žiadal vysloviť „neplatnosť hlasovania na schôdzi vlastníkov bytov“. Sťažovateľ namieta zbytočné prietahy v konaní a uvádza, že „Okresný súd Bratislava II je nečinný..., keď vo veci nič nevykonal za dobu 3-roky“. Nesúhlasí s postupom okresného súdu, ktorý ho neoslobodil od súdnych poplatkov a uložil mu zaplatiť súdny poplatok. Domnieva sa, že konanie je oslobodené od súdnych poplatkov.

Ďalej sťažovateľ uvádza:

„Na druhej strane sudkyne páchajú trestný čin zneužívania právomoci verejného činiteľa, keď brutálne vymáhajú súdny poplatok od sťažovateľa...

... Namiesto konania vo veci samej sa zákonná sudkyňa začala venovať výpalníctvu súdnych poplatkov od dňa 15.08.2007 a šikanovať, hoci táto žaloba je oslobodená od poplatkov...

Zákonná sudkyňa... opakovane neoslobodila sťažovateľa od poplatkov dňa 10.10.2007, čo potvrdil protizákonným rozhodnutím odvolací súd... v konaní 2Co/449/07-47 dňa 31.01.2008. Mimoriadne dovolanie bolo GP SR zmarené. Došlo k zmene zákonnej sudkyne,... začala zase výpalníctvom poplatkov výzvou z dňa 10.10.2008. Sťažovateľ nezaplatil poplatok, nakoľko nemá žiadne peniaze, ale je aj oslobodený od poplatkov... ďalšia zákonná sudkyňa ... zastavila konanie dňa 05.12.2008.

Sťažovateľ žiada k sťažnosti pripojiť spis III.ÚS 331/08, v ktorom sú kópie. Chybné rozhodnutie opätovne potvrdil odvolací súd... ďalším protizákonným rozhodnutím 3Co/22/09-101 z dňa 27.02.2009.

Sťažovateľ žiada k sťažnosti pripojiť konanie IV.ÚS 63/09. Sťažovateľ podal dovolanie dňa 20.04.2009, ale Mgr. A. Č. neustanovila advokáta na dovolacie konanie a tým toto konanie zmarila .

Dňa 03.08.2009 bola podaná sťažnosť na zbytočné prietahy v konaní 17C/103/2007 a sťažnosť na odmietanie zabezpečiť dôkazy.

Výzvou z dňa 30.03.2010 zase súd vypaľuje poplatok. Okresný súd BA II ako zmyslov zbavený vypaľuje súdne poplatky, hoci vec je oslobodená od poplatkov...“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Okresný súd Bratislava II v konaní 17C/103/2007 porušuje základné práva D. B. garantované čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 medzinárodného dohovoru.

Okresný súd Bratislava II je povinný zaplatiť D. B. satisfakciu vo výške 10.000 EUR v lehote 15 dní od dňa doručenia nálezu Ústavného súdu a trovy advokáta.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu konať vo veci samej 17C/103/2007 bez ďalších prietáhov a šikanovania. Ústavný súd oslobodzuje D. B. od súdnych poplatkov.“

Sťažovateľ žiadal o ustanovenie advokáta na konanie pred ústavným súdom z dôvodu, že od mája 2006 je bez príjmov a od roku 2001 je v plnej miere invalidný.

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané

náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 7/00, III. ÚS 100/01, III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných prieťahoch (II. ÚS 92/05).

Dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej je aj zistenie, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy (I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez

zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy alebo práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy alebo ako porušenie práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. I. ÚS 63/00).

Zo súdneho spisu ústavný súd zistil, že okresnému súdu bola 1. júna 2007 doručená žaloba sťažovateľa o neplatnosť hlasovania na domovej schôdzi 24. mája 2007. Okresný súd 15. augusta 2007 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku a na predloženie listinných dôkazov – list vlastníctva k bytu a dôkaz o zvolení za domového dôverníka. Sťažovateľ doručil 24. augusta 2007 žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd následne 5. septembra 2007 odoslal sťažovateľovi tlačivo – Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch. Dňa 10. septembra 2007 sťažovateľ odpovedal na výzvu s tým, že „odmieta behať po úradoch a zháňať potvrdenia“, odvoláva sa na iné konania, v ktorých bol oslobodený od súdnych poplatkov. Dňa 10. októbra 2007 okresný súd uznesením č. k. 17 C/103/2007-39 rozhodol tak, že sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ odvolanie 22. októbra 2007, na základe ktorého bola vec 25. októbra 2007 doručená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na rozhodnutie o odvolaní. Dňa 31. januára 2008 krajský súd rozhodol uznesením č. k. 2 Co/449/2007-47 tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu. Dňa 16. apríla 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť Okresnej prokuratúry Bratislava II na zapožičanie spisu pre účely vybavenia podnetu na podanie mimoriadneho dovolania generálnym prokurátorom Slovenskej republiky, pričom prokurátor okresnej prokuratúry prebral spis 21. apríla 2008. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky vrátila spis 30. júna 2008 okresnému súdu.

Dňa 3. júla 2008 bola vec pridelená inému zákonnému sudcovi z dôvodu vylúčenia pôvodného zákonného sudcu, na ktorého podal sťažovateľ trestné oznámenie pre zločin

zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 a 2 Trestného zákona, a tiež vzhľadom na obsah podaní sťažovateľa v súdnom konaní. Okresný súd 10. októbra 2008 vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku pod hrozbou zastavenia konania. Sťažovateľ odpovedal na výzvu podaním 28. októbra 2008, ktoré obsahovalo urážlivé výroky, odkaz na iné konania, v ktorých bol oslobodený od súdnych poplatkov, a k podaniu priložil doklady odôvodňujúce jeho žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 20. novembra 2008 bola vec pridelená inému zákonnému sudcovi, z dôvodu vylúčenia pôvodného zákonného sudcu pre zaujatosť. Okresný súd uznesením č. k. 17 C/103/2007-94 z 5. decembra 2008 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku sťažovateľom. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 15. decembra 2008 odvolanie, na základe ktorého bol spis 22. januára 2009 doručený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd rozhodol 27. februára 2009 uznesením č. k. 3 Co/22/2009-101 tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu. Sťažovateľ 20. apríla 2009 podal proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, ktorého súčasťou bola žiadosť o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd uznesením č. k. 17 C/103/2007-123 zo 16. júna 2009 rozhodol tak, že neustanovil sťažovateľovi zástupcu z radu advokátov pre dovolacie konanie. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ 13. júla 2009 odvolanie, na základe ktorého bol spis 18. augusta 2009 predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Krajský súd rozhodol 30. septembra 2009 uznesením č. k. 15 Co/276/2009-139 tak, že potvrdil uznesenie okresného súdu zo 16. júna 2009 a sťažovateľovi nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov. Sťažovateľ podal 4. novembra 2009 dovolanie proti uzneseniu krajského súdu z 30. septembra 2009.

Dňa 13. novembra 2009 bola vec prikázaná inému zákonnému sudcovi z dôvodu zaujatosti pôvodného zákonného sudcu pre súdny spor so sťažovateľom, ktorý podal na sudcu trestné oznámenie a navrhol ho pozbaviť spôsobilosti na právne úkony a tiež podal žalobu o ochranu osobnosti.

Dňa 8. decembra 2009 bola vec opäť prikázaná inému zákonnému sudcovi z dôvodu zaujatosti predchádzajúceho zákonného sudcu pre súdny spor so sťažovateľom, ktorý proti sudcovi podal žalobu o ochranu osobnosti. Okresný súd 8. januára 2010 vyzval sťažovateľa uznesením č. k. 17 C/103/2007-152 na doplnenie dovolania zo 4. novembra 2009. Sťažovateľ podal 4. januára 2010 opakovanú žiadosť o ustanovenie advokáta. Krajský súd rozhodol 26. februára 2010 uznesením č. k. 8 NcC/6/2010-169 tak, že sudca okresného súdu nie je vylúčený z prerokovania a rozhodovania veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 17 C/103/2007. Okresný súd vyzval 30. marca 2010 sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie. Dňa 28. júla 2010 okresný súd uznesením č. k. 17 C/103/2007-185 zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za dovolanie sťažovateľom. Dňa 20. augusta 2010 podal sťažovateľ odvolanie proti uzneseniu okresného súdu z 28. júla 2010, pričom jeho obsah je urážlivý.

Predmetom namietaného konania je vyslovenie neplatnosti hlasovania na domovej schôdzi 24. mája 2007. Z prehľadu konania vyplýva, že konanie doteraz trvá tri roky a štyri mesiace. V tomto období okresný súd a krajský súd v zásade nepristúpili k meritórnemu prerokovaniu návrhu na začatie konania. Všeobecné sudy sa svojím doterajším postupom zamerali na riešenie procesných otázok – zaplatenie súdneho poplatku za návrh, zisťovanie, či sťažovateľ spĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a odstraňovanie nedostatkov podaní sťažovateľa. V priebehu konania došlo štyrikrát k zmene zákonného sudcu z dôvodu ich vylúčenia pre zaujatosť. Hlavným dôvodom zaujatosti vylúčených sudcov bol postup sťažovateľa voči týmto sudcom, ktorý podal na uvedených sudcov trestné oznámenie, prípadne podal návrhy a žaloby podľa Občianskeho súdneho poriadku. Postup všeobecných súdov v doterajšom priebehu konania bol v zásade plynulý.

Na doterajší priebeh konania malo vplyv aj správanie sťažovateľa, ktorý síce vystupoval v konaní aktívne, avšak jeho postup v zásade nemožno hodnotiť ako konštruktívny a vecný, viaceré jeho podania mali urážlivý charakter. Je potrebné zdôrazniť aj správanie sťažovateľa mimo konania vedeného pod sp. zn. 17 C/103/2007, ktoré spočívalo v podávaní trestných oznámení, žalôb a návrhov proti konajúcim sudcom

okresného súdu. Aj bez hlbšej znalosti veci sa javí, že v prípade sťažovateľa ide o zjavne šikanózne využitie práva na súdnu ochranu (napr. v prípade návrhu na pozbavenie spôsobilosti na právne úkony konajúceho sudcu). Toto konanie sťažovateľa malo vplyv na priebeh konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 17 C/103/2007, pretože vyvolávalo viacnásobnú potrebu výmeny zákonných sudcov.

Na základe týchto skutočností ústavný súd konštatuje, že postup okresného súdu vo veci sa v predmetnom konaní nevyznačoval takými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, alebo by znamenal porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s namietaným porušením práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, napriek tomu, že konanie doteraz trvá približne tri a pol roka. Ústavný súd zobral do úvahy skutočnosť, že rozhodovanie o procesných otázkach – napr. o poplatkovej povinnosti účastníka konania, o odstraňovaní nedostatkov podania a pod., o ktorých je podľa príslušných procesných kódexov [napr. Občianskeho súdneho poriadku] všeobecný súd povinný rozhodnúť ešte pred vlastným prerokovaním a rozhodnutím o merite veci, je okolnosťou, na ktorú sa musí prihliadať pri posudzovaní tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože takáto okolnosť v zásade bráni súdu konať a rozhodnúť vo veci samej, a tým splniť účel tohto základného práva, ktorým je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (I. ÚS 128/03, II. ÚS 133/03). Využitie možností daných sťažovateľovi na uplatňovanie a presadzovanie jeho práva v občianskom súdnom konaní spôsobuje síce predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné priet'ahy (napr. I. ÚS 31/01). Sťažovateľ v napadnutom konaní pred okresným súdom nepochybne prispel k celkovej dĺžke konania svojím prístupom, ktorý viedol k viacnásobnej výmene zákonných sudcov a k riešeniu výlučne procesných otázok.

Všetky uvedené zistenia viedli ústavný súd k záveru, že doterajší priebeh a stav konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 17 C/103/2007 nesignalizujú možnosť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť vo veci sťažovateľa porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 dohovoru, a preto sťažnosť

v tejto časti odmietol po jej predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007

Z obsahu sťažnosti a jej petitu je zrejmé, že sťažovateľ namieta aj porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C/103/2007. Z obsahu sťažnosti nevyplývajú konkrétne skutočnosti v konaní okresného súdu prípadne v jeho rozhodnutiach, ktorými malo dôjsť k namietanému porušeniu označených článkov ústavy a dohovoru. Z prehľadu spisu o doterajšom priebehu konania je zrejmé, že okresný súd sa zaoberal len procesnými otázkami a v tejto súvislosti vydal viaceré procesné rozhodnutia. Všetky rozhodnutia okresného súdu boli predmetom preskúmania krajským súdom na základe odvolaní sťažovateľa, ktoré proti týmto rozhodnutiam podal. Rozhodnutie okresného súdu č. k. 17 C/103/2007-185 z 28. júla 2010 bude predmetom odvolacieho konania, pretože proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie 20. augusta 2010, ktoré v čase rozhodovania ústavného súdu ešte nebolo prerokované krajským súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy totiž spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že podľa ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd

nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o návrhoch, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

Sťažovateľ tým, že podal odvolania proti rozhodnutiam okresného súdu, sám uznal, že mal k dispozícii opravný prostriedok v systéme všeobecného súdnictva. Vychádzajúc z týchto záverov ústavný súd nezistil žiadny ústavný dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity svojej právomoci, ktorý je ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto aplikujúc tento článok ústavy a § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť v tejto časti z dôvodu nedostatku svojej právomoci (IV. ÚS 266/09, IV. ÚS 377/09).

Keďže ústavný súd odmietol sťažnosť už pri jej predbežnom prerokovaní, ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti sa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. novembra 2010